

suostumuksella, vaan »aitosiivolla» tavalla pyytää häntä isältä.

Se siis ei ole mikään valtioviisas valtiomies, joka *nyt* meidän aikanamme tahtoo vääntää ajan, se on edistykseen, pyörän taaksepäin: hän kaatuu kyllä kohta ja ehdottomasti, kuten esim. Kjerenski, Clemenceau, Poincaré, de Rivera, Mussolini y. m. muut tilapäiset vallanpitäjät.

5. 9. 24.

KESKUSTELUA LEILAN JA HÄNEN ISÄNSÄ VÄLILLÄ.

Leila: Olin tänään Markkosen puodissa, ja siellä sanoivat sosialisteja »roistoiksi». Mitä isä tästä arvelee?

Isä: Eivät sosialistit suinkaan ole mitään roistoja; päinvastoin he ovat jaloja ihmisiä, jotka uhrautuvat toisten ihmisten ja varsinkin tulevan sukupolven hyväksi.

Leila: Isä, selitäppäs minulle tämä asia hieman tarkemmin.

Isä: Kyllä, mielelläni, rakas Leilani. Muistathan, että sinulle on puhuttu kristinopin marttyyreista, mitenkä heitä ahdistettiin, vieläpä tapettiin ja julmasti kidutettiin sen opin takia, jota he levittivät. Mutta he eivät mitenkään peräytyneet, vaan menivät useimmiten ilolla kuolemaan. Ja he voittivatkin. »Taisteleva kirkko» muuttui jo 300 vuotta Kristuksen kuoleman jälkeen »riemuitsevaksi kirkoksi» ja pakanoita ruvettiin nyt vuorostaan kovasti vainomaan. Oli eräs keisari Konstantinus, liikanimeltä Suuri, joka älykkäästi kyllä huomasi, että tuo enimmäkseen »alempien» kansankerosten uskonto oli saanut niin suuren jalansijan Rooman maailmanvallassa, että hän katsoi paraimmaksi julistaa sen valtionuskonnoksi. Häntä nimitetään »Suureksi», ja

kirkkohistorioitsija Eusebius on koroittanut hänet jonkinlaiseksi pyhimykseksi. Mutta *häntä* pikemminkin pitäisi ihmisenä nimittää »roistoksi», sillä, kuten Iivana »julma» Venäjällä, tappoi hän oman poikansa Crispus'en, ja puolisonsa Fausta'n hän kylvyssä kuristi kuoliaaksi. Ja vasta kuolemansairaana hänet kastettiin kristinuskoon.

Leila: Mitenkä tämä kaikki oikein soveltuu sosialisteihin?

Isä: Katsoppas, lapseni, kristinuskon marttyyrit kärsivät sen takia, että he kärsimyksensä kautta tahtoivat tehdä, kuten luulivat, muut ihmiset onnellisiksi kuoleman jälkeen; sosialistit taas sanovat, kuten suuri luonnontutkija Darwin ja enin osa etevimpiä tiedemiehiä, ettemme voi tietää mitään varmaa siitä, mitä kuoleman jälkeen tulee, ja sentakia he tahtovat uhrauksillaan tehdä niin monta ihmistä kuin suinkin, nuo kärsivät suuret joukot, onnellisiksi, ainakin tulevaisuudessa — niih onnellisiksi kuin täällä epämukavasti järjestetyssä maailmassa voi tulla.

Leila: Kiitos, hyvä isä, opetuksestasi; nyt minä jo tiedän, minkälaisia nuo sosialistit ovat

27. 7. 24.

MITÄ MERKITSEE YKSITYINEN IHMINEN?

Yksityinen ihminen ei merkitse mitään ulkopuolella yhteiskuntaa.

»Pyhä» Antonius vetäytyi Egyptin erämaahan elääksensä siellä erakkona; kenties hän siten pelasti sielunsa haudan toiselle puolen katumuksella ja rukouksilla, mutta tälle maalliselle elämälle hän oli kuollut ihminen eikä merkinnyt mitään. Hän oli kanssaihmiisiensä